

Tárgytematika / Course Description**Történelem tantárgypedagógia****ALPGDA2141****Tárgyfelelős neve /****Teacher's name:** dr. Varga Balázs**Félév / Semester:** 2018/19/2**Beszámolási forma /****Assesment:** Folyamatos számonkérés**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 0/0/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 9/0/0**OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE**

A tantárgy célja, hogy a hallgatók feldolgozzák a történelemelmélet meghatározó szempontjait, a történetírás történetét és befolyásoló tényezőit, illetve lássák a jelen és a múlt feldolgozása közötti összefüggéseket. Megismerkedjenek a különböző történelmi feldolgozások, szakirodalmak elemzési módszereivel és kialakuljon bennük a forráskritikai képesség. Fel tudják használni a történelem segéd- és rokontudományainak eredményeit a történelmi megismerésben. Képesek legyenek elméletben értelmezni a történelem tanításának és tanulásának általános módszereit és ezek jellemzőit, valamint ismerjék ezek gyakorlati alkalmazásának főbb elemeit. A történelem tér- és időproblémáját tudják értelmezni.

Felkészüljenek az elmúlt évtized jogszabályi szövegeinek (tantervek, vizsgakövetelmények) értelmezésére, és ezek gyakorlati alkalmazására. Ismerjék meg az ember- és társadalomismeret tantervi értelmezését, valamint tájékozottak legyenek e területek feldolgozásának sajátosságaival, módszereivel figyelembe véve a tanulásban akadályozott tanulók ismeretszerzési folyamatainak sajátosságait.

Az Ember és társadalom műveltségi terület megismertet a társadalmi együttélés történetével, alapelveivel és főbb intézményeivel; betekintést nyújt a civilizáció folyamatába, a kultúra életébe. Fő területei: történelem; erkölcsstan, etika; hon- és népismeret; társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek, filozófia. Együttesen hangsúlyos szerepet töltenek be a köznevelési feladatok sikeres megvalósításában, hiszen jelentős mértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulók a haza felelős, hasznos polgáraivá váljanak; reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyenek szert; képessé váljanak az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre; megismerjék és megértsék a természeti, társadalmi, valamint kulturális jelenségeket, folyamatokat. (NAT 2012)

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Óraszám	Előadás és szeminárium	Feladatok, eszközök
1. hét	Ea.: Az Ember és társadalom műveltségterület a NAT- ban	Történelem tantárgy az Irányelvekben
2. hét	Ea.: A történelem tanítás módszertana (a szemeszter folyamán végig)	

3. hét	<p>Feldolgozandó téma és anyag: A történetírás kérdései</p> <p>Romsics Ignác: A történetíró dilemmája: megismerjük vagy csináljuk-e a történelmet?</p> <p>http://www.mindentudas.hu/romsics/20040729romsics.html?pIdx=20</p> <p>Erős Vilmos: Mit jelent a történetírás-történet, és miért írunk ilyet?</p> <p>http://www.aetas.hu/2000_4/2000-4-15.htm</p>	5. osztály
4. hét	<p>Feldolgozandó anyag: A történetírás kérdései</p> <p>Michel de Certeau: A történeti művelet. In: Benda Gyula – Szekeres András (szerk.): Az Annales. A gazdaság-, társadalom- és művelődéstörténet francia változata. Bp., L'Harmattan – Atelier, 2007. 463-512.</p> <p>Hayden White: A történelmi értelmezés politikája: a szaktudományossá válás és a fenséges kiszorítása. In: Hayden White: A történelem terhe. Bp., Osiris, 1997. 205-250.</p>	5. osztály
5. hét	<p>Feldolgozandó anyag: A történetírás és a politika</p> <p>Giovanni Levi: A távoli múlt. A történelem politikai használatáról. In: Jacques Revel – Francois Hartog (szerk.): A múlt politikai felhasználásai. Bp., L'Harmattan – Atelier, 2006. 21-33.</p> <p>P. R. Torres: A történelem politikai felhasználásai Spanyolországban. Formák, korlátok és ellentmondások. In: Jacques Revel – Francois Hartog (szerk.): A múlt politikai felhasználásai. Bp., L'Harmattan – Atelier, 2006. 113-138.</p>	6. osztály

6. hét	<p>Feldolgozandó anyag: A történetírás és a jelen</p> <p>Siegfried Kracauer: A jelen iránti érdeklődés. In: Siegfried Kracauer: A detektívregény. Értelmezés – Történelem a végső dolgok előtt. Bp., Kijárat, 2009. 149-164.</p> <p>Eric Hobsbawm: Mit mondhat el nekünk a történelem a jelenkori társadalomról? In: Eric Hobsbawm: A történelemről, a történetírásról. Bp., Napvilág, 2004. 36-48.</p>	6. osztály
7. hét	<p>Feldolgozandó anyag: A történelem és az idő</p> <p>Francois Hartog: Az idő rendje, a történetiség rendje. In: Francois Hartog: A történetiség rendjei. Bp., L'Harmattan – Atelier, 2006. 11-29.</p> <p>Reinhart Koselleck: Nézőpontfüggőség és időbeliség. A történeti világ historiográfiai feltárásához. In: Reinhart Koselleck: Elmúlt jövő. Bp., Atlantisz, 2003. 201-237.</p>	7. osztály

8. hét	<p>Feldolgozandó anyagok: A történelem és a tér</p> <p>Szekeres András: A tér tudatosulása. In: Atelier-Iskola. Tanulmányok Granasztói György tiszteletére. Bp., Atelier, 2008. 89-101.</p> <p>Bán Dávid: Utazás a pályaudvar körül. Az első indóháztól a plázaudvarokig. Bp., L'Harmattan, 2011.</p> <p>Sávoly Mária: A történelmi idő- és térbeli egység néhány aktuális vonatkozása a történelemoktatásban. In: V. Molnár László (szerk.): Történelemmetodikai műhelytanulmányok. Bp. Tárogató Kiadó, 1996. 131-137.</p> <p>Pierre Nora: Emlékezet és történelem között. A helyek problematikája., A megemlékezés kora. In: Pierre Nora: Emlékezet és történelem között. Bp., Napvilág, 2010. 13-33., 298-326.</p>	7. osztály
9. hét	<p>A nemzettudat és állampolgári ismeretek kialakítása, tudatosítása, fejlesztése;</p> <p>Mátrai Zsuzsa: A nemzeti identitás konfliktusai és a polgári nevelés. In: Iskolakultúra, 2002. 2. szám, 52-64.</p> <p>http://epa.oszk.hu/00000/00011/00057/pdf/iskolakultura_EPA00011_2002_02_052-064.pdf</p> <p>Csepeli György – Örkény Antal – Székelyi Mária – Poór József: Nemzeti identitás Magyarországon az ezredfordulón. In: Kolosi Tamás – Tóth István György – Vukovich Györg (szerk.): Társadalmi riport 2004. Bp., Tárki, 2004. 471-483.</p> <p>http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a815.pdf</p>	8. osztály

10. hét	<p>Feldolgozandó anyag: Tanulás, tanítás</p> <p>Kinyó László: A narratív készség fejlődése és szerepe a történelemtanításban.</p> <p>Magyar Pedagógia, 105. évf. 2. szám 109-126 (2005.)</p> <p>http://www.magyarpedagogia.hu/document/Kinyo_MP1052.pdf</p> <p>F. Dárdai Ágnes: A történelem tanításának és tanulásának módszerei és stratégiái</p> <p>http://www.lib.pte.hu/konyvtarrol/munkatarsaink/dardai/publikaciok/text/book/dardai04.htm</p>	8. osztály
11. hét	<p>Feldolgozandó anyag: A történelemtanítás kérdései</p> <p>F. Dárdai Ágnes (2006): Történelmi megismerés – történelmi gondolkodás. A történelemtanári továbbképzés kiskönyvtára, XLI.,</p> <p>http://www.lib.pte.hu/konyvtarrol/munkatarsaink/dardai/publikaciok/text/book/index.html</p> <p>Kereszty Orsolya: Egy európai összehasonlító felmérés tanulságai a történelemdidaktika hazai értelmezéséhez, Új Pedagógiai Szemle, 2005/11.</p> <p>http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=2005-11-ta-kereszty-egy</p>	

12. hét	<p>Feldolgozandó anyag: A történelemtanítás kérdései</p> <p>Szabolcs Ottó: A történelemtanítás tegnap és ma. In: V. Molnár László (szerk.): Történelemmethodikai műhelytanulmányok. Bp. Tárogató Kiadó, 1996. 13-28.</p> <p>Sávoly Mária: Történettudás nélkül ki foghatja fel tisztán a jelent? A történelemoktatás erkölcsnevelő szerepéről. In: Mester és Tanítvány, 2004. 1. szám, 126-134.</p> <p>http://btk.ppke.hu/uploads/articles/6694/file/01.pdf</p>	
---------	--	--

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Az osztályzat kialakításának módja:

A félév során a feldolgozandó irodalmakból mindenkinek kell egy ppt-s prezentációt (nem felolvasást) tartania. Az erre kapott érdemjegy és a félév végi ZH átlaga adja meg a végeredményt

Az aláírás feltétele:

Konzultáción való aktív részvétel.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

- Katona András – Sallai József: A történelem tanítása. Tantárgy-pedagógiai összefoglaló. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.

Ajánlott irodalom:

- Dárdai Ágnes: A tankönyvkutatás alapjai. Pécs, Dialóg Campus Stúdió, 2002. (5. Összehasonlító tankönyvelemzés egy esettanulmány példáján: Az európai integráció német, osztrák, svájci és magyar történelemtankönyvekben, 73-142.)
- Fisherné Dárdai Ágnes: Történelemtanítás Magyarországon a XX. század elején (Helyzetkép és perspektívák) Történelemtanítás, 2010. 1. sz. www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu
- Katona András: A történelem és állampolgári ismeretek tanulása. In: Katona András - Ládi László - Victor András (szerk.): Tanuljunk, de hogyan!? Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2005. 42-73.
- Szabolcs Ottó – Katona András: Történelem tantárgy-pedagógiai olvasókönyv (Dokumentumok a történelemtanítás történetének és módszertanának tanulmányozásához). Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2006.
- Vajda Barnabás: Bevezetés a történelemdidaktikába és történelem metodikába. Komárom, Selye János Egyetem, 2009.